

การศึกษาประสิทธิภาพสารสกัดหยาบจากพืชท้องถิ่นต่ออัตราการตายของลูกน้ำยุงลายบ้าน

จตุพร บุตดาพิมพ์¹, พิชราพร สอนคราม¹, ราชภูมิ วิจารณ์ผล¹

อภิวัดน์ ศรีกันหา²

¹นักเรียนโรงเรียนชุมแพศึกษา, E-mail (Jatuphon.jzy)

²โรงเรียนชุมแพศึกษา

บทคัดย่อ

ยุงลาย (ชื่อวิทยาศาสตร์: *Aedes aegypti*) เป็นยุงที่พบได้บ่อยในบ้านเรือนทั่วไป เป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออก รวมไปถึงไข้ซิกา มีลำตัว ส่วนหัว และส่วนนอกเป็นเกล็ดสีน้ำตาลขาว ปากมีลักษณะยาว มักออกหากินตอนกลางวัน และตามแหล่งที่มีน้ำขังต่าง ๆ โดยยุงลายแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ ยุงลายบ้าน และยุงลายสวน โครงการวิทยาสตรนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการกำจัดลูกน้ำยุงลายบ้านด้วยพืชทั้ง 5 ได้แก่ ใบฟ้าทะลายโจร (*Andrographis paniculata* (Burm.f.)) ใบมะนาว (*Citrus aurantifolia* (Christm.) Swingle) ใบมะกรูด (*Citrus hystrix* DC.) ใบยูคาลิปตัส (*Eucalyptus globulus* Labill.) และใบสนหอม (Ellwood's Gold) เพื่อลดการใช้สารเคมีในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย ซึ่งสารเคมีเหล่านี้สามารถตกค้างและเป็นอันตรายต่อมนุษย์ได้ โดยจะทำด้วยวิธีการสกัดหยาบด้วยน้ำกลั่นแล้วนำสารที่ได้มาทดสอบประสิทธิภาพในการกำจัดลูกน้ำยุงลายในระยะที่ 2 ที่ลูกน้ำมีอายุ อายุ 7 - 10 วัน โดยใช้สารสกัดหยาบปริมาณ 10, 20, 30, 40 และ 50 มิลลิลิตร ต่อน้ำกลั่นที่มีลูกน้ำยุงลายบ้าน 500 มิลลิลิตร โดยใช้ลูกน้ำ 10 ตัว/บีกเกอร์ จากผลการศึกษาพบว่าสารสกัดหยาบจากใบยูคาลิปตัส มีประสิทธิภาพสูงสุดในการกำจัดลูกน้ำยุงลายบ้าน ที่ 24 ชั่วโมง รองลงมาเป็นใบสนหอม ใบฟ้าทะลายโจร ใบมะกรูด และ ใบมะนาว ตามลำดับ

คำสำคัญ : ฟ้าทะลายโจร, มะนาว, มะกรูด, ยูคาลิปตัส, สนหอม, ลูกน้ำ, ยุงลาย